

2019
GÖNÜLLÜLÜK YILI
STRATEJİSİ

SENDE
GÖNÜL
VER!

'19

Asırlar öncesinden bugünlere uzanan köklü geçmişimiz, nice irfan hazinelerini bağrında saklayan eşsiz coğrafyamız ve mirasçısı olduğumuz değerler bize engin gönüllü olmayı öğütler. Bu topraklarda yaşamış arifler, âlimler, hikmet sahipleri, ozanlar, güzelliği nakış nakış işleyen cümle sanatkârlar yıllar yılı sazları ve sözleriyle bize engin bir gönül sahibi olmadan insan olunamayacağı şuurunu aşılar. Bu tarihsel şuurla bizler gönülden yaşamayı ve yaptığımız her işi gönüllü yapmayı erdem sayar, millet olarak gönüllülüğü en çok biz kendimize yakıştırırız.

Yerel, ulusal ve sınır aşırı bir faaliyet olarak gönüllülük kültürü, yeni dünyanın gelenekten kopmadan bugüne ve geleceğe taşımaya çalıştığı ortak bir değere işaret eder. Bizler bu ortak değerden daha fazla yararlanmanın Türkiye'nin sosyal meselelerinin çözümüne önemli artılar kazandıracığına inanıyoruz. Bu çerçevede gönüllüleri de, topluma çok yönlü katkılar sağlayan ve toplumsal problemlerin çözümünde aktif rol üstlenen sorumluluk sahibi örnek insanlar olarak görüyoruz.

Birleşmiş Milletler gönüllülüğü; yoksulluğun azaltılması, sürdürülebilir kalkınma, sağlık, gençliğin güçlendirilmesi, iklim değişikliği, afet ve acil durum yönetimi, sosyal entegrasyon, insani yardım ve bilhassa sosyal dışlama ve ayrımcılıkla mücadele stratejilerinin önemli bir parçası olarak kabul etmektedir. 2018 Dünyada Gönüllülüğün Durumu Raporu'na göre bugün dünyada gönüllülerin sayısı 1 milyardan fazla... Bu sayı, iş gücü olarak 109 milyon tam zamanlı çalışan işçiye eşdeğer kabul ediliyor. Gönüllüleri bir ülke olarak kabul edersek, tam zamanlı işgücü bakımından dünyanın beşinci büyük ülkesini gönüllülerin oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Türkiye, gönüllülük konusunda çok zengin bir birikime ve engin bir tecrübeye sahip olduğu halde, uluslararası standartlar göz önüne alındığında bu büyük potansiyelin yeterince kullanılmadığını görüyoruz. Ülkemiz kültürel zenginliğinden, gönüllülerden ve gençlerimizin gönüllülük potansiyelinden daha fazla yararlanmalıdır. Bu sayede Türkiye sosyal sermayesini çok daha fazla arttıracaktır.

15-30 yaş arası genç nüfusu, toplam nüfusun yüzde 25,3'lük bir kısmına karşılık gelen ülkemizde, Bakanlığımızın gençliğe ilişkin belirlediği misyon ve vizyon, gönüllülüğün kazanımlarıyla birebir uyumludur. Gönüllülüğün kurumsal bir yapıya kavuşturulması konusunda Gençlik ve Spor Bakanlığı öncü bir rol üstleniyor. Bakanlık olarak gençlerin gönüllülük bilincini artırıcı ve özendirici faaliyetlerde bulunmayı önceliğimiz olarak görüyoruz.

Gençlerimizin evrensel, milli, manevi ve insanî değerlere sahip, çevreye saygılı, girişimci, toplumsal hayata aktif katılan, temel hak ve hürriyetlerini etkin bir biçimde kullanan ve uluslararası alanda akranlarıyla rekabet edebilecek seviyede bireyler olmalarını istiyoruz. Bunların gerçekleşmesi için gece gündüz çalışıyoruz. Bütün bu sorumlulukların gereğini yerine getirirken en önemli yardımı da genç gönüllülerimizden göreceğimizi biliyoruz.

Gönüllük alanında elde edeceğimiz kazanımların, gençlerimizle birlikte 2023 hedeflerimize ulaşmak için atacağımız adımlar arasında en değerlisi olacağına inanıyoruz. Bu inançla, daha yaşanabilir bir dünya idealinin gençliğin omuzlarında ve onlara güvenerek gerçek olabileceği inancıyla,

2019 YILINI ÜLKEMİZDE GÖNÜLLÜLÜK YILI OLARAK KABUL ETTİK.

Bu kapsamda, gençlerimizi daha fazla gönüllük fırsatlarıyla buluşturmak için çalışmalar yürüteceğiz. İnanıyorum ki, gönüllülerimiz artık okullarımızın, kütüphanelerimizin ve diğer bütün sosyal alanların görünür yüzleri olacak.

Gönüllük kültürünün geliştirilmesi ve kurumsallaştırılması amacıyla kurumların gönüllük konusunda kapasitelerinin artırılması için vereceğimiz desteklerde yeni bir yaklaşım sergileyeceğiz. Bu sayede;

Gönüllülüğü STK'lar ve kamu kurumlarımızla iş birliği yaparak geliştireceğiz. STK'lar ve kamu kurumları gönüllüler aracılığıyla gerçekleştirecekleri çalışmalarla sürdürülebilir yerel, bölgesel ve ulusal kalkınmanın temel aktörleri olacaktır.

Bizim için gönüllülerimiz dünyayı güzelleştirmeye çalışan ve çoğu zaman ismi dahi bilinmeyen müstesna kahramanlardır. Gönüllüler aynı zamanda diğer bireylerinin gönüllü olmasını sağlayan, onlara ilham veren örnek kişilerdir.

Madem ki biz saziyla sözüyle gönlünün sesine kulak veren bir milletiz, madem ki bizim medeniyetimiz bir gönül medeniyetidir, o halde, gönüllük en çok bize yakışır.

SEN DE GÖNÜL VER!

1. GİRİŞ

Gönüllülük yerel, bölgesel ve ulusal sınırların ötesine geçen küresel ortak bir değer olarak toplumsal, ekonomik ve politik kabul edilebilirliği en yüksek olgulardan birisidir. Tarih boyunca farklı coğrafyalarda farklı biçimlerde ortaya çıkan ve güçlü bir geleneğe sahip olan gönüllülük, hem refah hem de kriz zamanlarında başvurulan bir kamu politikasıdır.

Kentleşme ve küreselleşme sürecinde artan yalnızlaşma, yabancılaşma ve ferdeleşmenin aşılabilmesi için yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşlar gönüllülüğe özel bir önem vermektedir.

Gönüllülük özellikle gelişmiş ülkelerdeki akademilerde artık tek başına bir disiplin olarak kabul edilmektedir. 21'inci yüzyılda gönüllülük, hakkında binlerce makale ve kitap yayımlanan bir çalışma alanı hâline gelmiştir.

Gönüllülüğün önemi kabul edilmekle birlikte üzerinde uzlaşılmış ortak bir tanım bulunmamaktadır. Bu durum gönüllülüğün kavramsallaştırılmasını zorlaştırmakla birlikte tanımlanmasında esnekliğe imkân vermektedir. Gönüllülük insanların düşünce dünyasında pozitif bir anlam taşıyan, insanları ve toplumları yakınlaştıran bir değer olarak kabul edilmektedir.

Gönüllülük yaygın kullanılan bir kavram olmakla birlikte sıklıkla ziyaret, bağış yapma, yardım, iyilik, hayırseverlik ve katılımı karıştırılmaktadır. Gönüllülük; maddi bir beklenti içerisinde olmaksızın bilinçli bir eylemi, çabayı, vaktini sarf etmeyi, bilgi ve beceriyi kullanmayı, sürekliliği, başkalarına yardımı, karşılıklı rızayı içermektedir. Gönüllülük, genel olarak bir serbest zaman faaliyeti olarak değerlendirilmektedir. Gönüllülük kişisel bir sorumluluk olmaktan ziyade sosyal bir sorumluluk olarak gerçekleşmekte olup aktif vatandaşlığın en güzel yollarından birisidir.

Gönüllülük faaliyetleri bir kurum çatısı altında ya da bireysel olarak gerçekleştirilebilir. Ancak bir kurum faaliyeti dışında gerçekleştirilen ve "informal gönüllülük" olarak tanımlanan çalışmaların genel olarak gönüllülük faaliyetine katılım hesabına dâhil edilmesi zordur.

Gönüllülük faaliyetleri genel olarak gönüllüler eliyle yerine getirilmektedir. Yapmakla yükümlü olmadığı işleri kendi rızasıyla yerine getiren gönüllüler, toplumsal hayatın farklı noktalarına dokunma fırsatı elde ederler.

Küreselleşen dünyanın fırsatları gönüllüler için küçük adımlarla büyük işler başarma imkânı sağlarken, toplumsal problemlerin çözüm ortağı olarak küresel tehditlerin azaltılmasında da aktif rol üstlenmektedirler. Ancak gönüllülüğün her sorunu çözeceği şeklinde bir algı oluşturmak da fazla iyimser bir yaklaşım olacaktır.

Gönüllülerin motivasyonlarını bilmek gönüllülük faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında son derece önemlidir. Gönüllü olmada diğerlerine yardım etme arzusu gibi içsel motivasyonlar, gönüllülüğü sürdürmede ise yeni arkadaşlar edinmek, tecrübe kazanmak gibi dışsal motivasyonlar etkili olmaktadır. Bu nedenle gönüllülere faaliyetlerinde yer vermek isteyen kurumların içsel ve dışsal motivasyonları koruyucu tedbirleri almaları önem taşımaktadır.

Gönüllülük kişiler, kurumlar, toplum, ülkeler ve bütün dünya için büyük kazanımlar sağladığından bütün dünyanın ortak bir değeri olarak kabul edilebilir. İyi tanımlanmış, yapılandırılmış ve çerçevesi oluşturulmuş bir gönüllülük sistemi bireyin, toplumun ve devletin güçlenmesinde önemli bir rol üstlenebilir.

Gönüllülük faaliyetleri en çok gönüllü kuruluşlarda olmak üzere bazı kamu kurumlarında ve özel sektörde de gerçekleşebilmektedir. Farklı düşünce ve yapılardan gelen ve gönüllü kuruluşların başarısında önemli yer tutan gönüllüler katılımcılığı artırır, toplumun sorunlarını çözmek için birlikte hareket ederler. Gönüllüler ve STK'lar varlıklarını genelde birbirlerine bağlı olarak sürdürdüklerinden gönüllülüğün güçlenmesi STK'ların nicelik ve niteliğinin artmasına bağlıdır.

1.1. GÖNÜLLÜLÜĞÜN TANIMI

Gönüllülük; vaktin, diğer insan, grup veya kurumlara fayda sağlamak için sarf edildiği herhangi bir faaliyeti ifade eder. Gönüllülük, insanların kişilere ve topluma fayda sağlamak için gerçekleştirmiş olduğu bir sosyal faaliyet şeklidir. Diğer bir tanıma göre gönüllülük; bizlere verilen akıl, beden, vakit, emek gibi pek çok kıymetin doğrudan karşılık beklemeden insanlarla ve diğer varlıklarla paylaşılmasıdır.

Gönüllülüğün ne olduğu aynı zamanda

ne olmadığı belirtilerek tanımlanmaya çalışılmıştır. Gönüllülük, hayırseverlik ve hayır amaçlı vermekten; gönüllülerin çalışmaları ise sadece para veya mal bağışlamaktan öteye giderek ayırt edilebilir. Gönüllülük; bio-sosyolojik (yemek, uyumak vs.) ve ekonomik olarak gerekli olmayan (geçimini sağlamak için çalışmak vs.), sosyo-politik olarak zorlanmayan (dışarıya çıkmadan önce giyinmek vs.) ancak daha ziyade manevi faydalar beklenen faaliyetlerdir. Böylece gönüllülük işten, kölelikten veya zorunlu askerlikten ayrılır.

Gönüllülük faaliyeti, diğerkâmlık, şefkat, diğerkâmlık için kaygı duymak, cömertlik, sosyal sorumluluk ve toplum ruhu gibi temel insani değerlerin başlıca bir ifadesi olarak ortaya çıkar.

Gönüllülük sosyal bir harekete katılımdan, bir dilekçe için isim toplamaya, danışman olarak hizmet etmekten, aşevinde çalışmaya kadar farklı şekillerde gerçekleşebilir. İşletmelerde ücretli çalışanlar çalıştıkları pozisyonlara göre sınıflandırılırken gönüllülük konusundaki literatür, orkestrada müzik aleti çalan, fakirlere yemek dağıtan ve bir kayak seyahati organize eden gönüllüler arasında herhangi bir ayrıma gitmemektedir.

Kişisel sorumluluklar ile gönüllülük birbiriyle karıştırılmamalıdır. Kişisel sorumluluk belirli işleri beklenen davranış haline getirir ve bu görevleri yerine getirmek gönüllülük olarak değerlendirilmez. Kişisel sorumluluk olarak aileler çocuklarını büyütürler, çocuklar ailelerini ziyaret ederler, komşu sinemaya gittiğinde çocuğuna bakılır, araba bozulduğunda komşu aranabilir.

Bunlar bir tür yardımlaşma şeklidir ve gönüllü çalışma olarak değerlendirilmez.

Gönüllülük bir tür yardım faaliyetidir. Gönüllülük özgürce seçilen, belirli bir zaman diliminde gerçekleşen, ödül veya maddi karşılık beklemezsiniz meşgul olunan, sıklıkla tüzel kişiliği olan örgütler yoluyla gerçekleştirilen, yardım isteyen kişi veya olaylar için yapılan, üzerinde düşünülmüş yardım faaliyetlerini ifade eder.

Gönüllüler, yardım için çağrılmaktan ziyade genellikle yardım etmek için fırsatlar arayan kişilerdir. Gönüllülük kişinin kendisini aşarak başkalarını da düşündüğünü göstermenin en iyi yollarından birisidir. En ideal manada gönüllüler kişisel olarak gönüllü olmayı kabul eden, herhangi bir ücret almayan, bir kurum bünyesinde faaliyetlerini gerçekleştiren, hizmet sundukları kişileri önceden tanımayan kişilerdir.

1.2. GÖNÜLLÜLERİN MOTİVASYONLARI

Gönüllüler diğer insanlara yardım etmekten başka; ait olma duygusu, bağlılık ihtiyacı, itibar kazanmak, saygınlık, kendi sosyal ağını inşa etme, arkadaşlık kurmak, kariyer yapmak, iyi bir okuldan kabul almak, becerilerini artırmak, kendini test etmek, benlik gelişimi, kendisini daha iyi hissetmek ve hayatını istikrara kavuşturmak, bir problem, olay veya bir grup insan hakkında daha iyi bilgi sahibi olmak gibi pek çok farklı gayelerle gönüllü olabilirler.

Gönüllülerin yukarıda sayılan gönüllü olmadan muradı 4 başlık altında sıralanabilir:

1. TOPLUM YARARI

2. SOSYALLEŞME BECERİLERİ

- Hayatın rutininden kurtulmak,
- Yeni arkadaşlıklar kurmak veya arkadaşlarla birlikte olmak,
- Toplumsal problemler hakkında bilgi sahibi olmak,
- Gönüllülük yaparak aile üyeleriyle kaliteli zaman geçirmek.

3. KİŞİSEL GELİŞİM BECERİLERİ

- Kötü alışkanlıklardan uzak durmak,
- Kullanma fırsatı bulamadığı becerileri korumak.

4. İSTİHDAMLA İLİŞKİLİ SAİKLER

- Toplumda önemli insanları tanımak,
- İstihdam piyasasının aradığı yeni beceriler kazanmak,
- Kurum içi terfiler için çalışanları etkilemek,
- Belirli bir gruba ait olarak statü veya prestij kazanmak.

İnsanların niçin gönüllü olduğu sorusuna cevaplar aranırken gönüllülerin genellikle inanç, değerler ve insani kaygılar gibi kişisel değerlerle ilişkili motivasyonlarını ifade ettikleri görülmüştür. İçsel motivasyonlar gönüllüleri bir yere çekmekte çok büyük öneme sahipken, dışsal faktörler de gönüllüleri bir işte tutmada eşit şekilde önemlidir. İnsanların gönüllü olma sebeplerinden birisi de sosyal olarak faydalı bir şeyler yapma ve diğerlerine yardım etme arzudur. Birçok kişi, değerlerini yerine getirmenin ve inançları için yaşamının yolu olarak gönüllülük faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Gönüllülükte temel saiklerden birisi olan diğerkâmlık; dışsal ödül beklentileriyle veya dışarıdan gelecek cezalardan kaçınmak amacıyla değil sadece diğerlerine yararlı olmakla motive olunan gönüllü ve bilinçli davranış olarak tanımlanmaktadır. Bir iş ne kadar diğerkâm olursa olsun diğerlerini mutlu veya tatmin etmeye çalışmaktan gelen manevi kazanımlar ve içsel tatmin vardır.

Gönüllülerin motivasyonlarını; diğerkâmlık, araçsal ve sorumluluk saikleri altında toplamak mümkündür.

Diğerkâmlık saikleri; fakirler için dayanışma duygusu taşımayı, ihtiyacı bulunanlara karşı şefkati, zor durumdaki insanlara yardımı, dezavantajlılara umut olmayı ve değer vermeyi kapsar. Araçsal saikler; yeni tecrübeler ve beceriler kazanma arzusu, serbest zamanında değerli bir şeyler yapmak, insanlarla buluşmak ve kişisel tatmin olarak tanımlanabilir. Sorumluluk saikleri ise; ahlaki ve dinî vazifeleri, yerel topluma katkıyı, topluma ve insanlığa borcunu ödemeyi ve olumlu değişimler için yapılması gereken görevleri içerir.

Bir sonraki tabloda gönüllülüğün hizmet ettiği işlevler ve değerlendirmelere yer verilmektedir.

GÖNÜLLÜLÜĞÜN İŞLEVLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

İŞLEV

DEĞERLER	ANLAYIŞ	GELİŞME
----------	---------	---------

KAVRAMSAL TANIMLAMA

İnsanlık gibi önemli değerler konusunda harekete geçmek için gönüllü olurlar.	Gönüllü sıklıkla kullanılmayan becerilerini kullanır veya dünyayı daha fazla öğrenmeye çalışır.	Kişi gönüllü faaliyetler yoluyla psikolojik olarak büyüyüp gelişebilir.
---	---	---

ÖRNEKLER

Diğerlerine yardım etmenin çok önemli olduğunu hissediyorum.	Gönüllülük doğrudan görerek ve yaparak öğrenmeye yardımcı olur.	Gönüllülük kendimi iyi hissettirir.
--	---	-------------------------------------

KARİYER	SOSYAL	KORUYUCU
---------	--------	----------

Gönüllü, gönüllülük yoluyla kariyerle ilgili tecrübeler kazanma hedefine sahiptir.	Gönüllülük kişinin sosyal ilişkilerini geliştirmesini sağlar.	Kişi suçluluk gibi olumsuz hislerini azaltmak veya kişisel problemlere değinmek için gönüllülüğü kullanır.
--	---	--

Gönüllülük benim çalışmak istediğim yere adımımı atmama yardımcı olabilir.	Tanıdığım insanlar bir amaç etrafında toplum hizmetinde bir araya gelir.	Gönüllülük kendi problemlerinden uzaklaşmanın iyi bir yoludur.
--	--	--

1.3. GÖNÜLLÜLÜĞÜN FAYDALARI

Gönüllülüğün sağlık, kariyer, sosyalleşme, aidiyet gibi birçok alanda sağladığı önemli faydalar bulunmaktadır. Gönüllülük, gönüllülük yapan kişinin yanı sıra, gönüllülükten yararlananlara ve topluma da çeşitli faydalar sağlamaktadır. Gönüllülük, sosyal sermayeyi geliştirdiği ve insanların yaşadıkları yerlere faydalı olmasını sağladığı için ülkeler ve uluslararası kuruluşlar tarafından desteklenmektedir.

Gönüllülük bireysel ve toplumsal sağlığı yükseltmek için bir araç olabilir. Aslında, gönüllülük, toplumu bir arada tutan ve işlemesine katkıda bulunan bir tutkaldır ve bu özelliğiyle toplumun yüzleştiği problemlerin üstesinden gelebilmesine katkı sağlar. Gönüllülük; sivil değerleri aşılacak, politik davranışları yükseltmek ve demokrasiyi ve toplumu ilerletmek için bir yol olarak kabul edilir.

Vatana hizmetin etkili yollarından birisi olan gönüllülük, toplum için faydalı emek sağlar ve sosyal sermayeyi inşa eder, sivil topluma katkı sağlar ve sağlıklı bir demokrasi için temeldir. Gönüllülük, bireylerin sahip oldukları değerler konusunda harekete geçmesini sağlar. Bireye temel değerlerini ve inanışlarını ifade etmek veya başkalarına aktarmak için fırsat verir.

Gönüllü faaliyetler, insanları bir araya getirerek kendileri hakkındaki algılarını, duygularını ve etraflarındaki dünya hakkındaki bilgilerini değiştirir. Gönüllülük, insanların içinde buldukları topluma entegre olmasına ve sosyal uyumuna katkıda bulunmaktadır. Buna göre gönüllülük, sosyal değişimin önemli bir parçasıdır ve karşılanmayan sosyal ihtiyaçların belirlenmesinde, sosyal adaletsizlikle mücadelede ve dezavantajlı grupları güçlendirmede önemlidir.

Gönüllüler gönüllü faaliyeti yerine getirmekten kazanç beklemezler bile gönüllülükten kişisel ve sosyal faydalar elde ederler. Gönüllülerin elde edeceği bu faydalar yapmayı seçtikleri işe bağlı olarak ciddi şekilde değişir.

Gönüllülük, bireyin çalışmak için iyi ve uygun kişi olduğunu göstermesinin bir yoludur. Gönüllüler bu yolla; sosyal fırsatlar ve sosyal statülerinde gelişmeler elde eder, serbest zamanlarını değerlendirme fırsatı bulur, kendilerini daha iyi hisseder, iş bağlantıları ve tecrübesi kazanırlar. Gönüllüler, gönüllülük sayesinde kariyer hedeflerini değiştirebilirler ve sevdikleri işleri yapabilirler. Kısacası gönüllülük, iş piyasasında olumlu sonuçlara yol açar.

Gönüllülük daha sağlıklı, mutlu ve pozitif bir hayatla bağlantılıdır. Gönüllülüğün fizyolojik ve psikolojik sağlığın korunmasında olumlu etkileri vardır. Akıl sağlığının korunmasında ve yaşlılardaki hüznün ve yalnızlığın önlenmesinde gönüllülük önemli bir panzehirdir. Gönüllülüğün daha iyi fiziksel sağlık ve artan ömür süresiyle ilişkili olduğu görülmektedir.

Gönüllülüğün depresyon riskini azalttığı, yaşam memnuniyetini artırdığı ve her yıl gerçekleştirilen 200 saat gönüllülüğün gönüllülerin tansiyonunu düşürdüğü ortaya çıkmıştır. Gönüllülük ayrıca strese karşı koruyucudur. Veriler, gönüllülüğün insanların kendilerine olan güvenini ve yaşam tatminlerini artırdığını doğrulamaktadır. Gönüllü gençler arasında, daha az sosyal ve davranışsal problemler gözlenmektedir. Yine gönüllülüğün, çocukları problemlerden uzak tutmaya yardımcı olduğu ortak bir kanaattir.

Gönüllülüğün profesyonel ve kişisel gelişimi desteklemek, sosyal ve profesyonel çevreyi geliştirmek ve nitelikli bir özgeçmiş oluşturmaya yardımcı olmak gibi somut faydaları da vardır. Gönüllü çalışmalar sayesinde iş tecrübesi kazanan gönüllüler kariyer beklentilerini yükselterek daha yüksek maaşlı ve nitelikli işlerde istihdam edilebilirler.

1.4. TÜRKİYE'DE GÖNÜLLÜLÜK

Ülkemiz tarihinden getirdiği güçlü bir hayırseverlik ve vakıf kültürüne sahiptir. Nitekim Aralık 2018 tarihi itibarıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre toplam 3 milyon 611 bin 834 kayıtlı Suriyeli misafire ev sahipliği yapmaktayız. Bu noktada, Küresel İnsani Yardım Raporu 2018 verilerine göre ülkemiz 8,070 milyar dolar ile dünyada en çok insani yardım yapan ülke olmuştur. Milli gelirinin yüzde 0,85'ine denk gelen insani yardımlar, Türkiye'yi dünyanın "En cömert ülkesi" konumuna getirmiştir. Türkiye, 2013, 2014, 2015 Küresel İnsani Yardım

Raporlarına göre üç yıl üst üste, en çok insani yardım yapan üçüncü, son iki yılda ise ikinci ülke olmuştur.

Gönüllülükle ilgili küresel gelişmeler ve ülkemizdeki toplumsal kabullere rağmen Türkiye'de gönüllü faaliyetlere katılım düzeyi yapılan uluslararası araştırmalarda düşük çıkmaktadır. Bu araştırmalardan birisi olan Dünya Bağışçılık Endeksi'nin (World Giving Index) 2018 yılı verilerine göre bir kurum bünyesinde gönüllülük için harcanan zaman açısından Türkiye, 146 ülke arasında 126. sırada yer almaktadır.

Farklı ülkelerde ve toplumlarda yaşayan bireylerin değerlerini ve inançlarını saptamaya çalışan ve 1981 yılından beri yaklaşık olarak 100 ülkede düzenli olarak yapılan dünyanın en kapsamlı sosyal araştırma projesi olan Dünya Değerler Araştırması (World Values Survey)'nin 6. aşamasına göre de Türkiye'de herhangi bir gönüllü faaliyete katılanların oranı %1,7'dir. Bu oran 18-35 yaş aralığındaki gençler için %7,7 olarak gerçekleşmiştir (2014).

Türkiye'de gönüllülüğün farkındalığı ve yaygınlaşmaya başlaması bazı ülkelerle benzerlikler göstermektedir. Dünya'da 1985 Meksika depremi, 1990 Peru depremi, 1995 Japonya Kobe depremi sırasında ve sonrasında bu depremlerin gerçekleştiği ülkelerde oluşan gönüllülük bilinci ve STK'ların öneminin anlaşılması Türkiye'de bilhassa 17 Ağustos 1999 Marmara depremi sonrasında gerçekleşmiştir. Marmara Depremi sonrasında gönüllülerin yaptıkları hayati müdahaleler, gönüllülüğün ve STK'ların görünürlüğüne, öneminin anlaşılmasına ve geliştirilmesi gerektiği düşüncesine yol açmıştır.

Birleşmiş Milletler Gönüllüleri Programı Türkiye (UNV Turkey) tarafından 2013 yılında yapılan "Türkiye'de Gönüllülük" adlı çalışmada gönüllülüğün gelişebilmesi için sağlam bir hukuki, örgütsel ve mali destek yapısı oluşturulması gerektiği belirtilerek bunun için düzenli aralıklarla araştırmalar yapılmasına, istatistiki verilerin toplanmasına, kurumlar arasında iş birliğinin sağlanmasına ve gönüllülük faaliyetlerinde bulunan kurumların kapasitelerinin artırılmasına ihtiyaç olduğu ifade edilmektedir.

Bir ülkede gönüllülüğün gelişebilmesi için sağlam bir hukuki zeminin bulunması gereklidir. Türkiye'de bazı batı ülkelerinde olduğu gibi gönüllülüğü tanımlayan ve gönüllü yönetimine yer veren özel bir Kanun bulunmamaktadır. Ancak, Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren 1924 tarihli Köy Kanunundan başlayarak çıkarılan mevzuatta gönüllülükle ilgili birçok ifadenin bulunduğu ve başlangıçta askeri güvenlik hizmetlerinde yer alan gönüllülüğün zamanla çok farklı faaliyet alanlarını da kapsadığı görülmektedir.

Türkiye'nin AB'ye tam üyelik sürecinde çıkarılan uyum mevzuatında da gönüllülere daha fazla yer verilmeye başlandığı anlaşılmaktadır.

Buna karşın gönüllülüğün yaygınlaşması ve kurumsallaşmasının önündeki engellerin kaldırılması için;

- Gönüllülüğün tanımını ve ilkelerini,
- Yasal olarak tanınmasını ve onaylanmasını,
- Gönüllülerin yasal statüsünü,
- Gönüllülerle gönüllü çalıştıran kurum ve kuruluşlar arasındaki ilişkileri,
- Kalkınma stratejileri ve politikalarına gönüllülüğün entegre edilmesini düzenleyen temel prensiplerin belirlendiği bir çerçeve kanunun yürürlüğe girmesi önem arz etmektedir.

2. 2019 GÖNÜLLÜLÜK YILI STRATEJİ BELGESİNİN TEMEL ODAKLARI

Gönüllülük ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşmasında stratejik öneme sahip önemli bir konudur. Gönüllülük sadece STK'larda değil aynı zamanda özel sektörde ve kamu kurumlarında da önemini artırıyor. Gönüllülük bir taraftan gönüllülere diğer taraftan da buldukları yere, ülkemize ve tüm insanlığa katkı sağlıyor. Gençlerimiz gönüllü olmak istemektedir. Biz de gençlerimize daha fazla gönüllülük fırsatı sunmak istiyoruz.

Bu belge ile 2019 Gönüllülük Yılı kapsamında gönüllülük stratejisinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Strateji Belgesinin hazırlanmasında odak noktalarımız; gönüllülük kültürünün güçlendirilmesi, teknolojinin daha etkin kullanımı, daha etkili düzenleme ve risk yönetimi, gönüllü yönetiminin güçlendirilmesi ve eğitimin artırılması, kurumlararası ilişkilerin güçlendirilmesi, gönüllülüğün tanınması ve değerlendirilmesi olarak ortaya konulmuştur. Odak noktalarımız aşağıdaki başlıklar altında açıklanmaktadır.

2.1 GÖNÜLLÜLÜK KÜLTÜRÜNÜN GÜÇLENDİRİLMESİ

Gençlerimizin gönüllü olması geleceğimiz için umut demektir. Esnek, proje bazlı ve özgür düşünen, teknolojiyi iyi kullanabilen gençler ülkemizin gönüllülük çitasını yukarı taşıyacaktır. Öncelikli hedef kitlemiz gençler olmakla birlikte gönüllü olan herkes gençtir fikrinden hareketle gönüllülük konusunda yaş sınırimız bulunmamaktadır.

Gençlerimizin gönüllülük faaliyetlerine katılımı özgüvenlerinin ve becerilerinin artmasını sağlayacak sosyal katılımlarını ve girişimciliklerini geliştirecektir.

Hedefimiz;

Ülkemizin tarihinden, coğrafyasından ve kültüründen aldığı gönüllülük anlayışını bugüne ve yarınlara daha güçlü bir sesle taşımak.

Gönüllülük anlayışındaki değişimleri bugüne yansıtmak ve daha fazla gönüllülük imkânı oluşturmak.

Daha esnek, hızlı, çabuk karar alabilen ve donanımlı gönüllülerle birlikte faaliyetleri gerçekleştirebilmektir.

2.2. TEKNOLOJİNİN DAHA ETKİN KULLANIMI:

Bilgi teknolojisi gönüllülük fırsatlarının daha iyi takip edilebilmesine ve gönüllülük katılımının artırılmasına önemli katkı sağlamaktadır. Gençler sosyal medyayı çok aktif kullandıkları için gönüllülerle iyi iletişim kurmak isteyen kurumların sosyal medya ağlarını etkin kullanmaları bir gerekliliktir. Teknoloji aynı zamanda gönüllülerle çalışan ve gönüllülüğü destekleyen kurumlar arasında iş birliği sağlayacaktır.

2.3. DAHA ETKİLİ DÜZENLEME VE RİSK YÖNETİMİ:

Gönüllülük faaliyetlerine ilişkin güvenli ve net bilgiye daha kolay ve eşit erişimin sağlanması ile gönüllülerin görev tanımlarına, haklarına ve ödevlerine ilişkin daha etkili düzenlemelerin gerçekleştirilmesi gönüllülüğün önündeki engelleri azaltacaktır.

2.4. GÖNÜLLÜ YÖNETİMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE EĞİTİMİN ARTIRILMASI:

Başarılı kurumlar gönüllüleri için hazırlık yapan, plan yapan ve organize eden, gönüllülerin rollerini becerilerine göre belirleyen ve gönüllülerin yeni beceriler kazanmasını sağlayabilen kurumlardır.

Gönüllülerin stratejik yönetimi, risklerinin yönetilmesi, karar alma sistemlerine dahil edilmesi ve onlara rehberlik sunulması ve destek verilmesi ancak iyi bir gönüllü yönetim sistemi ve bu sistemi yönetebilecek kişiler yoluyla gerçekleşebilecektir.

2.5. KURUMLARARASI İLİŞKİLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ:

Devletimiz, STK'lar ve tüm paydaşlar ülkemizde daha güçlü bir gönüllülük kültürü ve sistemi oluşturmak için birlikte çalışacaklardır. Böylece gönüllülük faaliyetlerinin kalitesi güçlü temsil ve savunuculukla geliştirilecektir.

2.6. GÖNÜLLÜLÜĞÜN TANINMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

Gönüllülüğün ve gönüllülerin yasal olarak tanınması ve onaylanması; gönüllülüğe hak ettiği değerin verilmesi gençlerimizin daha fazla gönüllü olmasına katkı sağlayacaktır.

Gönüllülerin tanınırlığı ve değerlendirilmesi:

- * Gönüllülerin faaliyet gösterdiği kurumda kendilerini takımın bir parçası olarak hissetmeleri için; gönüllülere kendilerini geliştirecek görevler veya projeler ile yeni beceriler kazanma veya daha fazla sorumluluk alma fırsatı verilmesi, fikirlerinin dinlenmesi, geri dönüşlerinin alınması ve karar alma süreçlerine dâhil edilmesi,
- * Gönüllülerin çaba ve gayretlerinin değerli olduğunu ve farklılık oluşturduklarını gösteren kişisel ve informal bilgilendirmeler yapılması,
- * Sertifikalar ve belirli toplantılar yoluyla gönüllülerin takdir edilmesi,
- * Bazı gönüllülerin belirli ödüllere aday gösterilmesi,
- * İş veya okul başvurularında kullanılacak referans belge sunulması şeklinde gerçekleştirilebilir.

3. UYGULAMA VE ADIMLAR

2019 Gönüllülük Yılı kapsamında;

- * Bu belgede eylemler kapsamında yer alan öncelikli adımları yerine getireceğiz.
- * Bu strateji belgesini politika belirleme, karar alma ve yatırım süreçlerimizde rehber olarak kullanacağız.

- * Gönüllülük yılı stratejimizi uygulamak için yeni yollar geliştirmeyi sürdüreceğiz.
- * Bütün aşamaları raporlayarak Gönüllülük Yılı Stratejisinin uygulama ve verimliliğini değerlendireceğiz.
- * Bunları yaparken sivil toplum kuruluşları, diğer kamu kurumları ve özel sektörle sürekli iş birliği halinde olacağız.

4. EYLEMLER

Bu belgeyle Gençlik ve Spor Bakanlığı yeni ve hâlihazırda devam eden aşağıdaki eylemleri yerine getirmek için gerekli adımları atacaktır.

4.1. GÖNÜLLÜLÜK KÜLTÜRÜNÜN GÜÇLENDİRİLMESİ

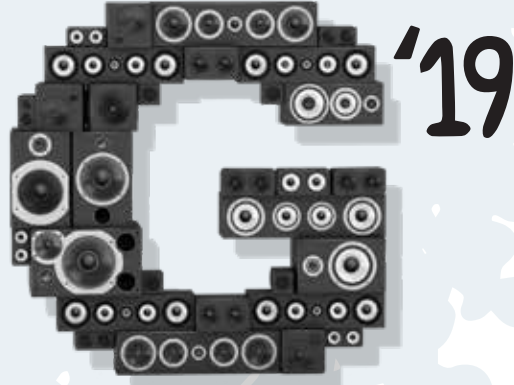
Bu kapsamda;

- * Daha fazla gencimizin gönüllülük faaliyetlerine katılmasını ve gönüllü olmasını sağlayacak çalışmalar yürüteceğiz.
- * Bakanlık yurtlarında kalan bütün öğrencilerimizin Genç Gönüllüler Platformuna üyeliğini teşvik edeceğiz.
- * Gönüllülük fırsatlarını artırmak için daha fazla kurumu Genç Gönüllüler Platformuna davet ederek aktif kurumsal üyeler haline gelmelerini sağlayacağız.
- * Genç Gönüllüler Platformuna kurumların gönüllülük ilanı vermesini destekleyerek en fazla ilan veren kurumları ödüllendireceğiz.
- * STK'ların daha fazla gönüllüyle buluşmasına katkı sağlayacak yeni imkânların geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştireceğiz.
- * Okullarımız ve üniversitelerimiz bünyesinde faaliyet gösteren genç ofislerin yürüteceği gönüllülük faaliyetlerini destekleyeceğiz.
- * Çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak gönüllülük konulu uluslararası fotoğraf ve kısa film yarışmaları düzenleyeceğiz.

- * Gönüllülüğün bilinirliğini ve farkındalığını artıracak tiyatro, müzik, resim alanlarında gerçekleştirilecek kültürel ve sanatsal çalışmaları teşvik edeceğiz.
- * İstihdam piyasasında aranılan niteliklerin kazanılmasında ve iş bulmada gönüllülüğün rolünü ve işlevini başta gençlerimiz olmak üzere toplumun tüm kesimlerine anlatacağız.
- * Ulusal bir gönüllü hizmet programı oluşturarak gençlerimize okullar, kütüphaneler, hastaneler, müzeler gibi topluma hizmet edebilecekleri yerlerde uzun süreli gönüllülük faaliyetleri yapabilmeleri için imkânlar oluşturacağız.
- * Gönüllülük politikalarının ve programların geliştirilmesinde önemli veriler sağlayacak gönüllülük konulu araştırmaları destekleyeceğiz.
- * Gönüllülükle ilgili verilerin toplanması ve değerlendirilmesinde TÜİK ile ortaklaşa çalışmalar yürüteceğiz.

- * “Tarihimizden Müstesna Gönüllüler” kapsamında belirleyeceğimiz şahsiyetleri gençlerimize anlatmak ve tanıtmak için anma etkinlikleri düzenleyeceğiz.

4.2. GÖNÜLLÜLÜK İÇİN TEKNOLOJİNİN DAHA ETKİN KULLANILMASI

- * Gönüllü arayan kurum ve kuruluşlarla, gönüllü olmak isteyenleri tek noktada buluşturan kullanıcı dostu Genç Gönüllüler Platformunun yeni sürümünü ve mobil uygulamasını hizmete sunduk.
- * Genç Gönüllülerin yeni sürümü sayesinde gönüllülerin ilgi alanlarına giren ilanlardan mesaj ve SMS yoluyla kolayca haberdar olabilmelerini sağlayacağız ve sosyal medyayı daha aktif kullanacağız.
- * Gönüllülük konusunda STK'lar ve kamu kurumları arasındaki veri paylaşımını güçlendirerek kurumların gerçekleştirdikleri gönüllülük faaliyetlerine ilişkin verilerin toplanması, yorumlanması ve paylaşımında rol üstleneceğiz.
- * Gönüllülere ve gönüllülük faaliyeti yürüten kurumlara yönelik eğitimleri destekleyecek uzaktan eğitim portalımızı daha aktif ve etkin bir şekilde kullanacağız.
- * Çevrim içi gönüllülük kapsamında çeviri, araştırma, web dizaynı, yazı redaksiyonu, grafik dizaynı yapmak, uzmanlık görüşü sunmak, online öğretmenlik ve online tartışma gruplarına katkı sunmak gibi online gönüllülük fırsatlarını artıracacağız.

4.3. GÖNÜLLÜLÜĞÜN DAHA GÜÇLÜ BİR DÜZENLEMeye SAHİP OLMASI VE GÖNÜLLÜ RİSK YÖNETİMİ

* Kurumların ve gönüllülerin hak ve sorumluluklarını daha iyi anlayabilecekleri ve gönüllü olmanın önündeki engelleri kaldıracak gerekli kanun ve ikincil mevzuat düzenlemelerinin yürürlüğe konulmasını sağlayacak çalışmaları gerçekleştirerek kurumların risk yönetimlerinde gönüllülüğe yer vermelerine odaklanacağız.

* Gönüllülerin sigortalanmasına ilişkin hususları netleştirmek için SGK ve sigorta kurumları ile gerekli çalışmaları yürüteceğiz.

4.4. GÖNÜLLÜLÜK YÖNETİMİNİN VE EĞİTİMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

* Gönüllülüğün etkinliğinin artırılması ve güçlenmesi için; kurumların gönüllülere ve gönüllülerin kuruma karşı yükümlülüklerine ilişkin bilgilendirme çalışmaları ve eğitimler yapacağız.

* Gönüllülük ve gönüllü yönetim sistemine dair bilgilendirme kanallarımız ve eğitim materyallerimiz ile gönüllüler ve gönüllü çalıştıran kurumlar için temel bir yol haritası sunacağız.

* Kurumların gönüllüleri ile iyi ve sağlıklı bir ilişki geliştirebilmesi için gönüllülük yönetim sistemlerini birlikte hayata geçireceğiz. Bu kapsamda kurumlarımız için gönüllü talebi oluşturma, gönüllü talebinin Genç Gönüllüler Platformundan duyurulması, mülakat yapım teknikleri, gönüllünün hakları ve sorumlulukları, gönüllülerin değerlendirilmesi ve teşvik edilmesini içeren bir bilgilendirme paketi hazırlayacağız ve kurumlarımızla birlikte eğitimler gerçekleştireceğiz.

* Gönüllü yönetimi ile ilgili iyi uygulama örneklerini ödüllendirerek destekleyeceğiz ve yaygınlaşmasını sağlayacağız.

* Çeşitli kurum ve kuruluşlarımızla iş birliği içinde doğa ve çevre gönüllülüğü, afet gönüllülüğü, gönüllü itfaiyecilik, gönüllü cankurtaranlık gibi eğitimler gerçekleştireceğiz.

4.5. KURUMLARARASI İLİŞKİLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ

- * Ülkemizde daha güçlü bir gönüllülük kültürü oluşturabilmesi ve Ulusal Gönüllü Hizme Programının hayata geçirilmesine yönelik kamu kurumlarından, özel sektör ve STK'lara kadar tüm paydaşların etkin katılımı, mutabakatı ve iş birliği ile ortaklaşa çalışmalar yürüteceğiz.
- * Gönüllülerin temel bazı maliyetlerinin karşılanmasında kurumlara ortak proje destekleri kapsamında finansman desteği sağlayacağız.
- * Gönüllülere, gönüllü arayanlara ve gönüllü olmak isteyenlere daha fazla eğitim imkânı sunulması için kurumlar arasında iş birliği çalışmaları yürüteceğiz.
- * İllerimizde gönüllülük kültürünün yaygınlaşmasını sağlamak için valiliklerimizde bilgilendirme toplantıları yapacağız.
- * İlgili kurum ve kuruluşlarla gönüllülük alanında iş birliği protokolleri imzalayacağız.
- * Ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarında daha fazla gönüllü gencimizin yer almasını sağlamaları için federasyonlarımızla gerekli çalışmaları yürüteceğiz.

4.6. GÖNÜLLÜLÜĞÜN TANINMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

- * Gönüllülüğün yasal olarak tanınması için tüm tarafların etkin iş birliği ile çerçeve kanun hazırlanmasına yönelik çalışmalar başlatacağız.
- * Ülkemizde spor gönüllülüğünün yaygınlaşmasını sağlayacağız ve gönüllülerimizin spor organizasyonlarında görünürlüklerini artıracacağız.

- * Okullarımızda ve üniversitelerimizde gönüllülüğü artırmak, desteklemek, bilinirliğini ve kabulünü sağlamak için çeşitli eğitimler vereceğiz.
- * Gönüllülük yılına özel logo tasarımı, pul, zarf ve kartpostal basımı gerçekleştirerek gönüllülüğe ilişkin farkındalık oluşturacağız.
- * Başta gençlik liderliği, kamp liderliği ve kamp başvuruları ile Bakanlığımızın gerçekleştireceği tüm proje ve faaliyetlerde gönüllülük çalışmalarına katılan gençlerimize öncelik tanıyacağız.
- * Kurum ve kuruluşların gerçekleştirdiği hizmet, proje ve faaliyetlerde gönüllülük faaliyetlerine katılmış olmanın öncelikli tercih sebebi olmasına yönelik çalışmalar yürüteceğiz.
- * Üniversitelerde zorunlu ders olarak okutulan Topluma Hizmet Uygulamaları Dersinin Genç Gönüllüler Platformuna entegrasyonunu sağlayarak uygulamalar için öğrencilerimize alternatifler sunacağız.
- * Gönüllü eğitim desteği kapsamında üniversite öğrencilerimizle lise ve ortaokul öğrencilerimizi biraraya getirerek takviye ders ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayacağız. Bu uygulamayı seçeceğimiz pilot illerde başlatacağız.
- * STK'lara ve kamu kurumlarına yönelik gönüllülük temalı bir proje destek çağrısında bulunacağız.
- * STK'larda ve kamu kurumlarında sadece gönüllülerden ve gönüllü faaliyetlerden sorumlu bir proje koordinatörü çalışmasını destekleyecek geçici istihdam desteği sağlayacağız.
- * Her yıl eğitim, kültür ve turizm, spor, afet ve acil durum, çevre, sağlık ve sosyal hizmetler olmak üzere 6 kategoride "Yılın Gönüllülük Ödülleri"nin verileceği ödül töreni gerçekleştireceğiz.

KAYNAKÇA

Angel, W.D. (2003). National Youth Policy and National Youth Service. H. Perold, S. Stroud. ve M. Sherraden (Eds.). Service Enquiry: Service In The 21st Century. Johannesburg: Global Service Institute and Volunteer and Service Enquiry Southern Africa. Johannesburg. Erişim: 09.05.2015, <http://www.service-enquiry.org.za>

Anheier, H. K. ve Salamon, L. M. (1999). Volunteering in cross-national perspective: Initial comparisons. Law and Contemporary Problems, 62(4), 43-65.

Bekkers, R. (2010). Who gives what and when? A scenario study of intentions to give time and money. Social Science Research, 39(3), 369-381.

Bellah, R., Madsen, R., Sullivan, W. M., Swidler, A. ve Tipton, S. M. (1985). Habits of the Heart. Berkeley: University of California Press.

Brower, R. S. ve Stokes Berry, F. (2006). On the success of AmeriCorps programs in strengthening communities: Evidence from Florida. International Journal of Public Administration, 29(10-11), 849-871.

Brown, D. L ve Ashman, D. (1996). Participation, social capital, and inter-sectoral problem solving: African and Asian cases. World Development, 24(9), 1467-1481.

Brown, E. (1999). The scope of volunteer activity and public service. Law and Contemporary Problems, 62 (4), 17-42.

Brudney, J. L. ve Gazley, B. (2003). Federal Volunteerism Policy and the States: An Analysis of Citizen Corps. The Book of the States, 2003 Edition, 35, 516-522.

Bryson, J., Crosby, B., ve Stone, M. (2006). The design and implementation of cross-sector collaborations: Propositions from the literature. Public Administration Review (December), 17-18.

Bussell, H., & Forbes, D. (2002). Understanding the volunteer market: The what, where, who and why of volunteering. International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing, 7(3), 244-257.

Carson, E. D. (1999). On defining the measuring volunteering in the United States and abroad. Law and Contemporary Problems, 62, 67.

McBride, A. M. ve Lee, Y. (2012). Institutional predictors of volunteer retention the case of AmeriCorps National Service. Administration & Society, 44(3), 343-366.

Chacon, F., Vecina, M. L. ve Davila, M. C. (2007). The three-stage model of volunteers duration of service. Social Behavior and Personality: An International Journal, 35(5), 627-642.

Charities Aid Foundation (2018). World Giving Index Report, Erişim: 01.02.2019,

Coston, Jennifer M. (1998). A model and typology of government-NGO relationships. Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly, 27(3), 358-382.

Dernekler Dairesi Başkanlığı, (2019). İstatistikler. Erişim tarihi: 01.02.2019, www.dernekler.gov.tr

Einolf, C., & Chambré, S. M. (2011). Who volunteers? Constructing a hybrid theory. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 16(4), 298-310.

Ertem, A. (2011). Osmanlıdan günümüze vakıflar. *Vakıflar Dergisi*, 36, 25- 65

Freeman, R. B. (1997). Working for nothing: The supply of volunteer labor. *Journal of Labor Economics*, 15(1), 140-166

Gidron, B. (1985). Predictors of Retention and Turnover among Service Volunteer Workers. *Journal of Social Service Research*, 8 (1), 1-16.

Hadzi-Miceva, K. (2007). Comparative analysis of the European legal systems and practices regarding volunteering. *The International Journal of Not-for-Profit Law*, 9(3), 37-58.

Hager, M.A., ve Brudney, J.L. (2004). *Volunteer management practices and retention of volunteers*, Washington D.C.: The Urban Institute.

Handy, F., Cnaan, R. A., Brudney, J. L., Ascoli, U., Meijs, L. C., & Ranade, S. (2000). Public perception of " who is a volunteer": An examination of the net-cost approach from a cross-cultural perspective. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 11(1), 45-65.

Handy, F., & Mook, L. (2011). Volunteering and volunteers: Benefit-cost analyses. *Research on Social Work Practice*, 21(4), 412-420

Hustinx, L., Cnaan, R. A., & Handy, F. (2010). Navigating theories of volunteering: A hybrid map for a complex phenomenon. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 40(4), 410-434.

Kandil, A. (2004). Civic service in the Arab region. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 33(4), 39-50.

Lee, Y. J., & Brudney, J. L. (2009). Rational volunteering: A benefit-cost approach. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 29(9/10), 512-530.

Lockstone-Binney, L., Holmes, K., Smith, K., & Baum, T. (2010). Volunteers and volunteering in leisure: Social science perspectives. *Leisure Studies*, 29(4), 435-455.

McBride, A. M. ve Lee, Y. (2012). Institutional Predictors of Volunteer Retention: The Case of Americorps National Service, *Administration & Society* 44(3), 343-366.

McBride, A. M., Gonzales, E., Howell, N.M. ve Stacey, M.,(2009). A Case for Stipends in Volunteer Service, *Center for Social Development, CSD Working Papers*, Erişim tarihi: 09.09.2014, csd.wustl.edu/publications/documents/WP09-12.pdf

Mesch, D. J., Tschirhart, M., Perry, J. L. ve Lee, G. (1998). Altruists or egoists? Retention in stipended service. *Nonprofit Management and Leadership*, 9(1), 3-22.

Musick, M. A., & Wilson, J. (2008). *Volunteering: A social profile*. Bloomington: Indiana University Press

Özsunay, E., (2003). Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşları Sempozyumu- mu-XIV, AB Uyum Süreci ve STK’lar, İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları.

Perry, J. L. (2004). Civic service in North America. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 33(4), 167-183.

Sneed, R. S., & Cohen, S. (2013). A prospective study of volunteerism and hypertension risk in older adults. *Psychology and aging*, 28(2), 578.

Salamon, L. M. ve Wojciech S. (2001). Volunteering in Cross-National Perspective: Evidence from 24 Countries. *Working Papers of the Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project*, no. 40. Baltimore: The Johns Hopkins Center for Civil Society Studies.

Shye, S. (2010). The motivation to volunteer: A systemic quality of life theory. *Social indicators research*, 98(2), 183-200.

Snyder, M., & Omoto, A. M. (2008). Volunteerism: Social issues perspectives and social policy implications. *Social Issues and Policy Review*, 2(1), 1-36.

Smith, D. H. (1981). Altruism, volunteers, and volunteerism. *Journal of Voluntary Action Research* (10), 21-36.

Stevick, R. A. ve Addleman, J. A. (1995). Effects of Short-Term Volunteer Experience on Self-Perceptions and Prosocial Behavior. *The Journal of social psychology*, 135(5), 663-665.

Taniguchi, H. (2008). Who are volunteers in Japan?. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. 39(1), 161-179

Thoits, P. A., & Hewitt, L. N. (2001). Volunteer work and well-being. *Journal of health and social behavior*, 42(2), 115-131.

Tschirhart, M., Mesch, D. J., Perry, J. L., Miller, T. K., ve Lee, G. (2001). Stipended volunteers: Their goals, experiences, satisfaction, and likelihood of future service. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 30(3), 422-443.

Türk Dil Kurumu (2019), Güncel Türkçe Sözlük, Erişim tarihi: 01.02.2019, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.552592e4b1a977.90931554

Vakıflar Genel Müdürlüğü, (2019). Vakıf İstatistikleri. Erişim tarihi: 01.02.2019, www.vgm.gov.tr

Van Til, J. (1988). Mapping the Third Sector: Voluntarism in a changing social economy. Foundation Center.

Voicu, B., & Voicu, M. (2009). Volunteers and volunteering in Central and Eastern Europe. *Sociologia*, 41(6), 539-563.

Wardell, F., Lishman, J., & Whalley, L. J. (2000). Who volunteers?. *British Journal of Social Work*, 30(2), 227-248.

Wilson, J. (2000). Volunteering. *Annual review of sociology*, 26, 215-240. Wilson, J. (2012). Volunteerism research: A review essay. *Nonprofit and*

Voluntary Sector Quarterly, 41(2), 176-212. Wilson, J., & Janoski, T. (1995). The contribution of religion to volunteer work. *Sociology of religion*, 56(2), 137-152.

World Values Survey, <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSOnline.jsp>

Wymer Jr, W. W. (1997). Segmenting volunteers using values, self-esteem, empathy, and facilitation as determinant variables. *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing*, 5(2), 3-28.

Yıldırım, S. (2013), Osmanlı Dönemi sivil toplum ve devlet ilişkisinde vakıfların yeri üzerine bir değerlendirme. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi e-Dergi*, 2(1), 1 (49-77).

Yurttagüler, L. (2013). Gönüllülük ve Vatandaşlık Kavramı. *UN Volunteers*. (Ed.) *Türkiye'de Gönüllülük*, (26-36), Ankara: Tasarımhane

'19

gencgonulluler.gov.tr